

ВІДГУК

доктора мистецтвознавства, професора кафедри історії української музики
та музичної фольклористики Національної музичної академії України

імені П. І. Чайковського

КОПИЦІ МАРІАННИ ДАВИДІВНИ

та народного артиста України,

лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка,

генерального директора Муніципального академічного камерного хору
«Київ», професора кафедри музичного мистецтва Київського національного

університету культури і мистецтв

ГОБДИЧА МИКОЛИ МИКОЛАЙОВИЧА

на творчий мистецький проєкт

творчого аспіранта кафедри хорового диригування

Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

ВАВРИЩУКА СЕРГІЯ ПЕТРОВИЧА

«СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХОРОВИЙ ТЕАТР:

ПРОБЛЕМИ ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ»,

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю

025 «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Обрана С. П. Ваврищуком тема творчого мистецького проєкту є високо релевантною щодо запитів художньої культури сучасності. Вона знаходиться в епіцентрі пошуків провідних виконавців та мистецтвознавців ХХІ століття. Спричинено це змінами ментальної й культурно-мистецької парадигми, пов'язаними зі збільшенням впливу видовищності й аудіо-візуальних форм у музичному мистецтві. Останні скеровують художні рефлексії музикологів та експерименти виконавців у бік осягнення й реалізації на практиці художньо-синтетичних, зокрема, хорових концертно-театралізованих форм. Нагальною стає потреба

узагальнення й систематизації накопиченого виконавсько-музикознавчого досвіду у цій мистецькій царині та ретрансляція цих знань у майбутнє – практичну діяльність диригентів-хормейстерів та музично-освітній процес, які не можуть залишатись осторонь світових тенденцій розвитку хорового мистецтва і запитів публіки.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту С. П. Ваврищука відповідає чинним вимогам щодо оформлення та змістовного наповнення подібного роду праць.

У вступі обґрунтовується актуальність об'єкту і предмету дослідження, формулюються його мета, завдання, наукова новизна і практичне значення, визначаються його методи та теоретико-методологічна база, подається інформація щодо апробації матеріалів дослідження та публікацій здобувача.

Логіка викладення матеріалу в основній частині роботи рухається від історико-теоретичних до аналітичних студій, які поєднують музикознавчий (жанрово-стильовий) та виконавсько-інтерпретаційний підходи до висвітлення матеріалу.

У першому розділі «Хоровий театр у сучасних музикознавчих дослідженнях», який в цілому має реферативний характер, феномен хорового театру розглядається в історико-генетичному ракурсі. У підрозділі 1.1 здобувач виявляє загальноєвропейські і національні корені явища хорового театру, переконливо доводить важливість єднання професійного і фольклорного векторів розвитку хорового музикування в Україні в процесі формування сучасного хорового театру. У підрозділі 1.2 здійснений огляд наукових джерел з питань визначення феномену хорового театру, виявлення його сутнісних ознак, типологізації, методичних аспектів аналізу хорових концертно-театралізованих жанрів. Добір праць для огляду є достатньо повним і відповідає сучасному стану розробки проблематики, цитування джерел – коректним. Здобувачем продемонстровано розмаїття поглядів на проблему визначення поняття, розуміння його специфіки в контексті

жанрової палітри сучасного мистецтва, аспекті комунікативних процесів у музичній культурі та інноваційних тенденцій розвитку хорового мистецтва.

У трьох підрозділах другого розділу «Художня інтерпретація театральних-хорових творів у сучасному українському хоровому мистецтві» розглядаються декілька показових прикладів втілення визначальних для феномену хорового театру ознак у діяльності провідних українських хорових колективів – Національного заслуженого академічного народного хору ім. Г. Верьовки, Національної заслуженої академічної капели «Думка», Муніципального академічного камерного хору «Київ», Муніципального академічного камерного хору «Хрещатик», Муніципальної академічної хорової капели «Орея», Муніципального академічного камерного хору «Київ».

Вибраний проблемний стрижень зумовив акцентування в аналітичних студіях специфічного для художньої інтерпретації у музичному мистецтві чинника – презентації у творі, що звучить, власної виконавської концепції. У цьому плані цікавими, глибокими спостереженнями й узагальненнями відзначаються аналізи музичних текстів та театралізованих версій історичної ораторії «Віють вітри» та проєкту «Симфонічні танці Мирослава Скорика» Муніципального академічного камерного хору «Київ», які вводяться у науковий обіг вперше. На основі власного співацького досвіду у цьому славетному колективі, диригентської практики при підготовці і реалізації рецензованого проєкту та переймання принципів роботи над концертно-театралізованою виставою від художнього керівника й головного диригента камерного хору «Київ» М. М. Гобдича та команди професіоналів, які допомагали у створенні аранжувань, здійсненні режисури та хореографічно-пластичного рішення вистави, С. П. Ваврищук формулює основні проблемні аспекти у підготовці вищевказаних хорових концертів-вистав. Зроблені висновки та окреслені перспективи продовження теми є обґрунтованими, правомірними і виявляють кореляцію історико-теоретичного й аналітичного розділів роботи.

Робота забезпечена додатками, в яких представлено інтерв'ю здобувача з керівником Муніципального камерного хору «Київ» з приводу театралізованої постановки історичної ораторії «Віють вітри», афішу творчого мистецького проєкту, список опублікованих праць та інформацію про апробацію результатів дослідження.

Відповідність публікацій і мистецьких апробацій темі творчого мистецького проєкту. Матеріали наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту пройшли апробацію на трьох міжнародних та одній всеукраїнській науково-практичних конференціях. За тематикою роботи опубліковано дві статті у наукових періодичних виданнях, затверджених МОН України з музичного мистецтва та дві праці апробаційного характеру у збірці матеріалів міжнародної конференції.

За темою творчого мистецького проєкту презентовано дві концертні програми:

- Концерт творчого аспіранта С. П. Ваврищука (02 червня 2021 року). Київ, Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, Малий зал ім. О. С. Тимошенка. За участі Муніципального академічного камерного хору «Київ» (художній керівник – Микола Гобдич), програма: Мирослав Скорик. Симфонічні танці (*для хору, солістів та ударних*): 1. Іспанський танець; 2. Східний танець; 3. Карпатський танець. Київ, 2021.
- Творчий мистецький проєкт «Хоровий театр без меж» на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва (17 серпня 2022 року). Копенгаген, Mariendals kirke. За участі Муніципального академічного камерного хору «Київ» (художній керівник — Микола Гобдич). Виконано твори українських композиторів Мирослава Скорика, Ігоря Шамо, Олександра Бондаренка, Остапа Нижанківського, Віктора Грицишина.

Усі зазначені публікації та мистецькі апробації відповідають темі творчого мистецького проєкту «Сучасний український хоровий театр: проблеми художньої інтерпретації».

Рівень виконання творчої мистецької складової. У процесі реалізації творчого мистецького проєкту «Сучасний український хоровий театр: проблеми художньої інтерпретації» С. П. Ваврищук проявив себе як обдарований музикант та диригент, продемонстрував професійну зрілість. Автором було здійснено театралізовану інтерпретацію творів відомих українських композиторів (Мирослава Скорика, Ігоря Шамо, Олександра Бондаренка, Остапа Нижанківського, Віктора Грицишина) відповідно до теоретичних положень, викладених у публікаціях та науковому обґрунтуванні проєкту. У представленому до захисту відеозапису концерту, що відбувся у Mariendals kirke (м. Копенгаген, Данія) 17 серпня 2022 року, звертає на себе увагу масштаб виконавських завдань, які поставив перед собою здобувач. Театралізований концерт вимагає від диригента найвищого рівня концентрації та витривалості, контролю за злагодженістю дій артистів хору під час сценічного виступу та постійної уваги до усіх компонентів хорового звучання. Беззаперечним залишається ефект емоційного впливу візуального ряду на слухачів-глядачів, який поглиблює їх сприйняття художніх образів.

Успішне втілення творчого мистецького проєкту популяризує творчість сучасних композиторів та відкриває подальші перспективи для створення подібних концерто-театралізованих інтерпретацій в українському хоровому мистецтві – яскравих, видовищних, динамічних, сучасних і, водночас, близьких, зрозумілих і привабливих глядачеві. У виконанні мистецької складової проєкту С. П. Ваврищуку вдалося майстерно й художньо реалізувати складні творчі виклики представленої програми, довести актуальність використання й пошуку нових прийомів і принципів театралізації задля прогресивного розвитку сучасного українського хорового мистецтва.

Усе вищезазначене дозволяє зробити висновок, що творча та наукова складові мистецького проєкту С. П. Ваврищука виконані на високому рівні, відповідають чинним вимогам МОН України, а автор проєкту заслуговує на присвоєння ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Доктор мистецтвознавства,
професор кафедри історії української музики
та музичної фольклористики
Національної музичної академії України
імені П. І. Чайковського

Копиця М. Д.

Лауреат Національної премії України
імені Тараса Шевченка,
народний артист України,
генеральний директор Муніципального
академічного камерного хору «Київ»,
професор кафедри музичного мистецтва
Київського національного університету
культури і мистецтв

Гобдич М. М.

